
Crucea-relicvar (engolpion) de la Herina

George G. MARINESCU

Cuvinte cheie: Transilvania, Medieval timpuriu, creștinism, ortodox, cnezate rusești, engolpion, cruce-relicvar.

Keywords: Transylvania, early medieval, Christianity, Orthodox, Russian duchies, cross-reliquary, engolpion.

În Transilvania de nord-est epoca medievală timpurie reprezintă o etapă istorică, în general puțin cunoscută, ajungând până în prezent foarte puține mărturii istorice, ce permit doar într-o mică măsură schițarea unei imagini asupra acestei perioade. O sursă de importanță majoră, capabilă prin caracterul său să aducă noi informații, atât în stadiul actual al cercetării cât și în viitor, o reprezintă descoperirile arheologice, provenite din descoperiri întâmplătoare și mai ales, cele din cercetări sistematice. Valoarea acestui izvor istoric este cu atât mai importantă, în condițiile în care alte surse importante, cum ar fi cele scrise-documentare sau legate de arhitectura ecleziastică, în mare măsură sunt cunoscute, informația oferită de ele fiind studiată, preluată și integrată în discursul științific, ca un „bun” deja câștigat și unanim acceptat.

O astfel de piesă arheologică este o *cruce-relicvar* descoperită întâmplător, în toamna anului 2013, în perimetrul localității Herina (com. Galații Bistriței, județul Bistrița-Năsăud), mai precis într-o zonă înaltă de pe Dealul Făgetului numit popular *Hagău*, aflat la circa doi kilometri nord de biserica evanghelică din localitate¹ (fig. 1).

Fig. 1. Localitatea Herina cu locul descoperirii și amplasamentul bisericii evanghelice
/ Herina village with the place of discovery and the location of the Lutheran Church.

1 Pe această cale dorim să-i mulțumim domnului Sârbu Dragoș Nicolae și să ne exprimăm încă o dată satisfacția, că o astfel de piesă, de o mare valoare istorică, artistică și spirituală a fost donată și îmbogățește colecțiile muzeului bistrițean.